

Кафедра струнно-смичкових інструментів

Педагогічна практика

Освітній ступінь	магістр
Спеціальність	В5 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма	«Музичне мистецтво» Альт, Віолончель, Контрабас, Арфа
Статус	<u>обов'язкова</u>
Форма контролю	<u>залік</u>

Курс	1
Семестр	1-2

ECTS	3
Годин	90
Практичні заняття	34
Самостійна робота	56

Інформація про викладачів

ПБ	Кулікова В.М. в.о. доцента кафедри струнно-смичкових інструментів НМАУ ім. П.І.Чайковського Кулаков С. В в.о. професора кафедри струнно-смичкових інструментів НМАУ ім. П.І.Чайковського, заслужений артист України Білоусов С. В. в.о. доцента кафедри струнно-смичкових інструментів НМАУ ім. П.І.Чайковського Кметь Н. І. в. о. професора кафедри струнно-смичкових інструментів Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, заслужена артистка України.
Профіль викладача	https://orcid.org/0000-0002-7997-139X (Білоусов С.В.)
e-mail	strunni.nmau1@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Мета курсу - впливає з головного завдання вищого музичного навчального закладу – готувати не тільки високопрофесійних виконавців-солістів, артистів ансамблю-оркестру, але і кваліфікованих викладачів, які володіють сучасними методиками викладання гри на струнних інструментах, розвивають кращі світові та вітчизняні наробки та зберігають традиції музичної педагогіки.

Виховувати студентів як майбутніх провідних педагогів, враховуючи сучасні вимоги до навчального процесу, прищеплювати інтерес до науково-методичної роботи в галузі музичної освіти, забезпечувати можливість практичної реалізації знань, умінь та навичок, отриманих на заняттях з фаху, квартетного класу чи оркестрового класу, камерного ансамблю, історії музичного виконавства, методики викладання гри на струнних інструментах, тощо.

Завдання навчальної дисципліни полягає у підготовці студентів до самостійної професійної діяльності як викладачів спеціальних дисциплін інструментів струнно-смичкової групи (далі по тексту інструменти) класів музичних навчальних закладів (

середніх спеціальних музичних шкіл, ЗВО I-II рівнів акредитації та ЗВО III-IV рівнів акредитації). В процесі оволодіння дисципліною студент повинен засвоїти методи сучасної музичної педагогіки, систему практичних знань, умінь та навичок виховання та навчання музиканта, навчальний репертуар середнього та до вузівського рівня музичної освіти.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати історію виконавського мистецтва, методику викладання гри на струнних інструментах, музичну педагогіку та психологію, аналіз музичних форм, технологію читання нот з аркуша, педагогічний репертуар вказаних ланок навчання, базові дисципліни: спеціалізований інструмент, сольфеджіо, гармонію, поліфонію, камерний ансамбль, квартетний клас, оркестровий клас, фортепіано, спеціальну літературу

Основні завдання навчальної дисципліни:

полягають у тому, щоб студенти протягом навчання в НМАУ отримали всебічну педагогічну інформацію та практичні вміння такі: як

- проводити діагностику музичних здібностей учня, визначати його психоемоційний стан, рівень музично-художнього та технічного розвитку;
- знати основні принципи проведення уроку з фаху з учнями різної обдарованості та підготовки, з урахуванням різновікової психології, типу темпераменту та нервової діяльності;
- складати індивідуальний план учня з урахуванням репертуару, що відповідає рівню його розвитку на даному етапі навчання;
- проводити музично-виконавський аналіз творів, що вивчаються з учнем;
- реалізовувати на практиці знання, отримані з науково-методичної літератури, а також під час занять з викладачем з фаху, історії виконавства, методики викладання гри, майстер-класів тощо;
- забезпечувати належний рівень виховання та навчання учня, його художнього смаку та уподобань як майбутнього майстра мистецтва, патріотично-свідомого громадянина суспільства.

Програмні компетентності:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії

ЗК 9. Здатність працювати автономно.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (СК)

СК 1. Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.

СК 2. Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.

СК 3. Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по створенню / інтерпретації / аранжуванню та перекладу музики.

СК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у виконавській / композиторській / педагогічній діяльності.

СК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

СК 6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

СК 7. Здатність аналізувати виконання музичних, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

СК 8. Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного/навчального матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу.

Програмні результати навчання:

ПНР 1. Володіти професійними навичками виконавської, творчої та педагогічної діяльності

ПНР 3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.

ПНР 4. Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.

ПНР 5. Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.

ПНР 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських та педагогічних інтерпретацій.

ПНР 7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПНР 8. Здійснювати викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача

Перелік тем

Тема 1. Теоретичні основи виховання та навчання музиканта-струнника середніх та вищих рівнів музичної освіти.

Тема 2. Особливості психо-емоційного формування елементарних знань, умінь та навичок у підлітковому та старшому віці.

Тема 3. Основні принципи засвоєння навчального матеріалу та оволодіння засобами художнього мислення та виконавської техніки середнього та вищого рівня музичної освіти.

Тема 4. Алгоритм проведення уроку з фаху. Тема, мета, план, структура, Типи і види уроків в середніх і вищих музичних навчальних закладах.

Тема 5. Методи роботи виховання і навчання музикантів-струнників, які б визначали можливий рівень результату діяльності.

Тема 6. Перспективні та новітні технології навчального процесу в музичній освіті.

Тема 7. Знання репертуару та програмних вимог для учнів середнього основного рівня музичної освіти. Гами, вправи, етюди, твори крупної форми.

Тема 8. Усвідомлення того, що професійна творча діяльність складається з основних трьох підсистем, які є одним цілим у виконавському процесі:

Тема 9. Система принципів, закономірностей оволодіння інтонаційним матеріалом.

Тема 10. Послідовне формування у процесі навчання системи прийомів гри на обраному інструменті, які були б найбільш досконалими і раціональними.

Тема 11. Формування факторів, які визначають відношення до інтерпретації музичних творів.

Тема 12. Комплексний метод виховання та навчання музиканта, основні принципи особистісного індивідуального формування художнього мислення, знань, умінь та навичок учня.

Тема 13. Репертуарні вимоги, гами, вправи, етюди, поліфонічні твори, твори крупної форми для середніх та вищих музичних навчальних закладів.

Форми та технології навчання

Педагогічна практика студентів магістрів кафедри струнно-смичкових інструментів проводиться в наступних формах:

- Основною формою є робота студента з учнем, що є запорукою повноцінної педагогічної підготовки студента.
- Педагогічна практика проводиться в умовах, що наближені до умов майбутньої професійної педагогічної діяльності.

Навчальні ресурси

Нотний матеріал відповідного струнно-смичкового репертуару, музикознавча та методична література представлені у вільному доступі в бібліотеці та читальній залі Академії, інтернет-ресурси. Репетиційні приміщення в навчальних аудиторіях Академії надається для проведення занять відповідно розкладу.

Методи контролю

До контрольних заходів відносяться поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль. Студент у відповідності до робочої навчальної програми «Педагогічна практика» виконує певні види навчальної роботи встановлені викладачем. Поточний контроль здійснюється протягом семестру. Контрольні завдання визначаються викладачем.

Підсумковий контроль навчальних досягнень студентів здійснюється у 2-му семестрі у формі заліку.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Аналіз навчального репертуару	25
2.	Демонстрація проведення уроку	25
3.	Самостійно виконане завдання	25
2.	Залік	25
	Всього	100

Критерії оцінювання знань студентів:

90-100-А (відмінно) – Виконання всіх форм роботи без зауважень викладача.;

82-89-В (добре) – Виконання всіх форм роботи з урахуванням деяких зауважень викладача.;

74-81-С (добре) – Виконання всіх форм роботи з побажаннями викладача доопрацювати окремі розділи програми.

64-73-D (задовільно) – Виконання переважної більшості вимог змістовних модулів;

60-63-E (задовільно) – Часткове виконання вимог змістовних модулів.

35-59-FX (незадовільно) – Невиконання вимог змістовних модулів, відсутність інтересу до дисципліни.

1-34- F (незадоволено) – Ігнорування занять, нехтування вимог викладача, невиконання вимог жодного з змістовних модулів.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися студентам з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта

Передбачається участь студентів у міжнародних та всеукраїнських молодіжних оркестрових фестивалях, участь у складі оркестру в концертних програмах, благодійних музичних акціях, участь у майстер класах та стажування у літніх оркестрових академіях; пасивна та активна участь у міжнародних, всеукраїнських та кафедральних конференціях, круглих столах; відвідування культурно-мистецьких заходів, театрів, мистецьких експозицій, виставок тощо.

Рекомендована література

1. Андрієвський І. Деякі проблеми розвитку української скрипкової школи в контексті еволюції європейської інструментальної музики // Науковий вісник НМАУ. – Вип. 14. – К., 2000.
2. Андрієвський І. Олексій Горохов – феномен виконавського стилю та педагогічної школи // Тези міжнародної науково-теоретичної конференції. – К., 2005.
3. Андрієвський І. Феномен школи в музично-виконавському мистецтві. // Тези міжнародної науково-теоретичної конференції. – К., 2000
4. Боровік І. Український камерно-інструментальний ансамбль (Проблеми виконавства) – К., 1996.
5. Давидов М., До словника музичної педагогіки//Музичне виконавство. Науковий вісник НМАУ.—Вип.14. –К.,2001.
6. Дяченко М., Котляревський І., Полянський Ю. Теоретичні основи виховання та навчання в музичних навчальних закладах //Музична Україна. – К.,1987.
7. Катрич О. Стиль музиканта-виконавця (теоретичні та естетичні аспекти) // --К., 2000.
8. Москаленко В. Музичний твір як текст// Київське музикознавство// Текст музичного твору: практика і теорія., 3б. ст. – Вип.7., --К.,2001.
9. Полянський Ю., Сумарокова В., ДяченкоМ., Меламед П., Скрипка. Віолончель. 2-3 кл. експериментальний методичний посібник для викладачів// -- К., 1992.
10. Дослідження. Досвід. Спогади., 3б. наукових, науково-методичних праць професорсько-викладацького колективу КССМШ ім. М. Лисенка та НМАУ ім. Чайковського; вип. 1-14, --К., 2000-2016.
11. Кулікова В. Художнє мислення музиканта. Традиції та інновації. //Навчальний посібник//--К., 2007.
12. Михайличенко О. Основи загальної та музичної педагогіки: Теорія та історія. //Навчальний посібник// -- Суми 2004.
13. Ничкало М. Національна доктрина розвитку освіти і педагогічна наука України. //Професійна освіта:педагогіка і психологія// ВИП 4 ;--К.,2003.
14. Орлов В. Професійне становлення майбутніх вчителів мистецьких дисциплін: теорія і технологія//Наукова думка// --К.,2003.
15. Падалка Г. Педагогіка мистецтва (Теорія та методика викладання мистецьких дисциплін)//Освіта України// --К.,2010.

16. Тимошенко О. Розвиток духовності і проблеми та перспективи академічної музичної освіти України. Духовність та художньо-естетична культура// --К.,1999.
17. Щолокова О. Основи професійної художньо-естетичної підготовки майбутніх вчителів.// У ДПУ ім. Драгоманова //--К.,1996.

Допоміжна література

1. Menuhin Y. Violin: Six Lessons with Yehudi Menuhin: Faber Music, 1974 - 144 p.
2. Galamian I. Principles of Violin Playing and Teaching: Dover Music Publications, 2013 - 128 p.
3. Beckmann M. Leopold Mozart: The Art of the Violin: Mozartiana Classics Salzburg, 2008 - 320 p.
4. Stowell R. Beethoven: Violin Concerto. – Cambridge : Cambridge University press, 1998 – 126 p.
5. Johnson J. Francesco Geminiani: The Art of Playing on the Violin: London: MDCCLI, 2010 - 68 p.

Інтернет-ресурси:

- 1 IMSLP - Petrucci Music Library (нотна вікіпедія) <http://imslp.org>
2. Sheet Music Plus www.sheetmusicplus.com
3. Kreusch- Sheet Music <http://kreusch-sheet-music.net>
4. Classical- scores.com <http://www.classical-scores.com>
5. The Juilliard Manuscript Collection <http://www.juilliardmanuscriptcollection.org>
6. Видавництво «Гроно», яке пропонує нотну літературу ,книги та навчально-методичні посібники для дитячих шкіл мистецтв, музичних шкіл, вищих навчальних закладів культури та мистецтв I-IV рівнів акредитації.
7. <http://composersukraine.org>